

Motion till riksdagen 2023/24:1655

av **Per Söderlund m.fl. (SD)**

Skatteförfarande

Innehållsförteckning

Förslag till riksdagsbeslut.....	2
Skatteförfarande	3
Transparens.....	3
Skatteutgifter.....	3
1. Skattetransparens	3
Skatterätt	4
2. Personalliggare.....	4
3. Folkräkning och folkbokföring	4
4. Samordningsnummer	4
5. Skatterättsliga processer.....	5
6. Skydd för folkbokföringsuppgifter	5
7. Ersättningsreglerna i skattemål	5
8. Id-kapning bolag	5
Näringsliv	6
9. Deklaration.....	6
10. Delningsekonomi	6
11. Hämmade och obsoleta skatteregelverk.....	6
12. Särskilda varor	6
13. Kvitta förluster mot tidigare vinster.....	7
Handel.....	7
14. Bilateral skatteavtal	7

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde verka för att öka skattetransparenzen på lönebesked, slutskattebesked och konsumentkvitton och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda systemet för personalliggare med dess effektivitet när det gäller att beivra skatteundandragande samt hur den administrativa bördan för företagare ska kunna hållas till ett minimum, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga en total översyn av folkbokföringen för att minimera folkbokföringsfel och effektivare kunna stävja brottslighet samt initiera en folkräkning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en total översyn av systemet med samordningsnummer och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att se över hur rättssäkerheten i skatterättsliga processer kan förbättras och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att se över regelverket för skyddade folkbokföringsuppgifter för att förhindra brott och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att se över regelverket för skattemål så att rättegångskostnader betalas in efter att dom blivit klarlagd och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda om enskilda firmor ska ges ett organisationsnummer som ej är identiskt med näringsidkarens personnummer i syfte att motverka id-kapning och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör fortsätta arbetet med förenklad digital deklARATION för företag och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att utreda skattevillkoren för delningsekonomin och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att utreda skattesystemet och föreslå åtgärder avseende de för företagen hämmande och obsoleta skattereglerna och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket för importrestriktioner och tullfria varor för att förhindra brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en möjlighet för företag att kvitta förluster mot tidigare vinster och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör förstärka arbetet med de bilaterala skatteavtalen och tillkännager detta för regeringen.

Skatteförfarande

Transparens

Skatteutgifter

I den årliga redovisningen av skatteutgifter framställs inte syftet med skatteutgifterna, vilket belopp de innebär i minskade skatteintäkter. Dessutom presenteras bland annat låga räntor som en del i skatteutgifter när skattesatsen för schablonbeskattat sparande har samma procentuella skattesats som kapitalvinstbeskattat sparande. Det ger en sakligt sett felaktig bild, även om de låga räntorna innebär lägre skatt på de schablonmässiga sparandena. Därför förespråkar vi tydligare syftesbeskrivning, kostnadseffekt samt en mer rättvisande redovisning.

Redovisningen av skatteutgifter är en jämförelse mellan faktiska skattesatser och respektive normalskattesats. Redovisningen ska också ge svar på varför skatteutgifter finns och problem de avser att bekämpa i samhällsekonomin. Den har även ett pedagogiskt syfte att visa hur beskattningen av olika skattebaser ser ut i förhållande till varandra. Redovisningen av skatteutgifterna lämnar också utrymme för analyser av skatteutgifternas effekter och ändamål. Detta är utgångspunkten, men vi menar att redovisningen kan förbättras avseende samhällsekonomiska effekter i synnerhet när det gäller skattesubventionerade anställningar, men även för inkomst- och mervärdesbeskattning.

I regeringens skrivelse 2017/18:98 bekräftas att ”riksdagen har tillkännagett som sin mening att regeringen i kommande skrivelser fullt ut bör analysera enskilda skatteutgifters samhällsekonomiska effektivitet och sysselsättningseffekt”.

Det är därför positivt att den årliga skrivelsen om skatteutgifter väntas utvecklas i detta avseende. Sverigedemokraterna vill i detta se en kvantifierad sammanställning för varje enskild skatteutgift med deklaration om effekt per skattekrona. I detta bör även sammanställas hur många entiteter summan för skatteutgiften har renderat. Exempelvis antal jobb som tillkommit tack vare en skatteutgift om sänkt arbetsgivaravgift antaget att denna har just detta syfte. Detta för att beslutsfattare och allmänhet ska kunna bilda sig en klar och tydlig uppfattning om kostnadseffektiviteten för varje skatteutgift.

Sammantaget vill Sverigedemokraterna se att redovisningen av skatteutgifter utvecklas så att de kompletteras med fullständiga uppgifter avseende arbetsmarknadsåtgärder och inkomst- och mervärdesskatt i syfte att skapa maximal transparens.

1. Skattetransparens

De allra flesta skattebetalare saknar tillräcklig kunskap om vilka skatter de betalar och hur mycket och på vilket sätt skatter betalas. Det innebär ett demokratiskt underskott där människor inte har kännedom om vilka offentliga resurser som de är delaktiga i att betala in. Vi ser därför ett behov av ökad medvetenhet om skatter genom ökad transparens på lönebeskeden månadsvis, inklusive sociala avgifter samt en total sammanställning av de skatter och sociala avgifter i kronor som varje individ betalat in på det årliga slutskattebeskedet, i form av diagram och pedagogisk förklaring. Varje medborgare bör löpande känna till vad som betalas in och hur pengarna årligen har fördelats på olika offentliga verksamheter. Det handlar alltså om ökad information med motivering av skattebeslut som en del i att öka transparensen. På ett liknande sätt behöver kvitton bli mer transparenta avseende punktskatters del av slutpriset.

Skatterätt

2. Personalliggare

Personalliggare infördes för att motverka illegal arbetskraft, men också som verktyg mot lönedumpning. De har införts i många branscher såsom bygg, fordonsservice, frisör, kropps- och skönhetsvård, livsmedel och tobaksgrossister, restaurang och tvätterier. Alla som arbetar i dessa lokaler ska registreras när de kommer och när de går. Skatteverket gör oannonserade kontroller och de kontrollavgifter som Skatteverket kan kräva vid upptäckt av felaktigheter i personalliggaren, uppfattas som stelbenta och tar ofta inte hänsyn till ofrivilliga fel eller uppsåtliga fel. Många i de olika branscherna upplever systemet som betungande och tycker att det tar mycket tid i anspråk. Små och medelstora företag som lyckas växa skapar de allra flesta nya arbetstillfällena i Sverige i dag, och en sund politik måste utgå från att möjliggöra tillväxt i dessa företag. Vi behöver därför utreda systemet och dess effektivitet att beivra skatteundandragande samt hur den administrativa bördan för företagare ska kunna hållas till ett minimum.

3. Folkräkning och folkbokföring

Ett arbete ska genomföras för att förbereda en storskalig nationell folkräkning. Det råder stor oklarhet om hur många som faktiskt bor i Sverige. Vart tionde år är FN:s rekommendationer att göra en folkräkning. Sverige gjorde en folkräkning senast 1990. Hur många som uppehåller sig i Sverige vet inte myndigheterna. Ett betydande antal individer uppehåller sig i Sverige utan att ha folkbokfört sig. Omkring 200 000 personer som finns i registren är dessutom folkbokförda på fel adress och det är svårt att kontrollera antalet utan att dessa har giltiga handlingar där myndigheter kan lagra biometriska data. På grund av sekretesslagstiftning kan man dessutom inte dela relevant information om individer mellan myndigheter vilket öppnar upp för bidragsfusk. Insamling, lagring och i vissa fall delning av biometriska data mellan myndigheter är nödvändigt.

4. Samordningsnummer

Den senaste tidens migrationspolitik har inneburit en stor oreda i fråga om vilka som uppehåller sig i Sverige. Därtill har man haft en administrativ oordning vad gäller utgivande av samordningsnummer för personer som kommit till Sverige. Flera myndigheter har haft möjligheten att ge ut samordningsnummer. Vi är kritiska till den oreda som skapats genom detta förfarande och menar att samordningsnummer endast ska kunna erhållas vid personlig inställelse hos en och samma myndighet, förslagsvis Skatteverket, och mot uppvisande av godkänd legitimation och registrering av vederbörandes biometriska uppgifter. Detta för att förhindra att en person kan ha flera samordningsnummer eller att annan oordning i systemet uppstår, t ex att personer som fått ett samordningsnummer försvinner ur databasen. Samordningsnumren bör ha en tidsbegränsning så att de som inte längre används för det ändamål som de ställdes ut för, ska kunna gallras bort. För att erhålla ett samordningsnummer ska det krävas personlig inställelse och registrering av biometriska uppgifter.

Samverkan med andra myndigheter och informationsutbyte mellan olika avdelningar på Skatteverket är en förutsättning för att få ordning på samordningsnumren. För att beivra skatte- och bidragsbrott är det av väsentlig vikt att myndigheten kan samarbeta och samverka med relevant information både inom Skatteverkets egna avdelningar och med andra myndigheter. Ett mer intensivt informationsutbyte mellan dessa hade på ett

effektivt sätt i högre grad kunnat säkerställa att de resurser som utbetalas från våra välfärdssystem kommer till de som har rätt till dessa.

Det behövs därför en total översyn av systemet med samordningsnummer.

5. Skatterättsliga processer

Rättssäkerheten i skattebrottsmål och företagare i skattetillägg har ibland en tendens att inte vara fullgod. Det kan drabba enskilda näringsidkare på ett orimligt sätt. Ur ett perspektiv om rättsstatens förtroende är det viktigt att hitta vägar för att sådana situationer inte ska behöva uppstå, vilket handlar om gränsdragning i lagstiftningen. De villkor som gäller ska också uppfattas som legitima av medborgare och företagare. Vi vill tillsätta en utredning för att se över hur rättssäkerheten i skatterättsliga processer kan förbättras. I detta ska inkluderas en utvärdering av om det skatterättsliga företrädaransvaret fungerar på ett tillfredsställande sätt. Utvärderingen behöver också belysa om gränsdragningen i lagstiftningen är rätt avvägd mellan seriösa och oseriösa företagare.

6. Skydd för folkbokföringsuppgifter

Arbeten på vissa typer av myndigheter kan bli särskilt känsliga i fråga om var dessa personer är folkbokförda. Det handlar om myndigheter som exempelvis sjukvården, polisen, Skatteverket, socialtjänsten och Migrationsverket. Inte sällan sker hot mot kommunernas socialsekreterare eller handläggare på Migrationsverket. Andra personer som lever under hot från en tidigare partner eller från ett hedersförtryck lever ofta i riskzonen att bli utsatta för våldsamma handlingar. Alla dessa personer och situationer kräver en ökad grad av skydd för personens identitet. Regelverket för skyddade folkbokföringsuppgifter bör ses över för att förbättra dess förutsättningar att förhindra brott.

7. Ersättningsreglerna i skattemål

I samband med skattemål åläggs vanligen företag att betala rättegångskostnader för de skattemål de är delaktiga i, vilket initialt sker i väntan på dom. Detta kan vara betungande och ibland förödande för ett helt företag och följderna kan bli att anställda förlorar sina arbeten. Vi menar att regelverket behöver ses över så att ersättning kan utges för dessa rättegångskostnader under en tillfällig tidsperiod till att dom förkunnats, eller omvänt att rättegångskostnaderna betalas in efter att dom blivit klarlagd.

En utredning bör få i uppdrag att ta fram ett väl avvägt förslag om ersättnings storlek och lämplig tidslängd samt hur utformningen ska göras för att systemet inte ska kunna missbrukas.

8. Id-kapning bolag

Kapningar av identiteter är ett samhällsproblem som vuxit sig allt större. När företagare driver företag inom ramen för bolagsformen enskild firma så syns deras personnummer i bolagets organisationsnummer enligt hur regelverket ser ut i dag. Vi menar att det innebär en risk för företagaren att få sitt personnummer kapat på grund av detta. Därför bör enskilda firmor ges ett organisationsnummer som ej är identiskt med näringsidkarens personnummer, utan som påminner om organisationsnummer för aktiebolag. Detta i syfte att skydda företagare från identitetsstölder.

Näringsliv

9. Deklaration

Många företagare är fullt fokuserade på att utveckla, marknadsföra och utföra sitt företags erbjudande till sina kunder. Enskild firma är en lämplig form för ensamföretagare, men med bolagsformen kommer en hel del administrativa sysslor som tar tid i anspråk ifrån kärnverksamheten i företaget. Därför vill vi se att Skatteverket erbjuder förnyade, förenklade och automatiserade digitala tjänster för enskilda företagens redovisning och deklaration av skatter.

10. Delningsekonomi

Delningsekonomi är ett faktum i dag som inte var känt för bara något decennium sedan. Den digitala utvecklingen i samhället har möjliggjort ny form av handel och utbyten som tidigare inte togs i beaktande när skattesystemen utformades. Det kan därför finnas hål i lagstiftningen som möjliggör att skatt inte betalas in på ett korrekt sätt. Ibland kan också regelverket som berör delningssituationer uppfattas som att det har bristfällig anpassning efter de nya förutsättningarna.

För att möta utvecklingen behöver en utredning ta fasta på hur skattereglerna för delningsekonomi ska kunna förbättras med ledord som förtydligande och förenkling.

11. Hämmade och obsoleta skatteregelverk

I många avseenden finns hos företagen snåriga regelverk inom beskattningen som uppfattas hämmade och ibland är deras avsikter rent obsoleta sett till tillämpning.

En utredning behöver ta fasta på regelverk som spelat ut sin roll och som i dag sätter mer krokben för företagen än de gör nytta. Utredningen behöver presentera samtliga obsoleta regelverk och föreslå åtgärder som frigör företagen från skatteregler som hindrar dem från utvecklingsmöjligheter.

12. Särskilda varor

I stor utsträckning är brottsligheten relaterad till bruk av alkohol och narkotika samt att vapen i princip alltid finns med i bilden. Import av denna typ av varor omgärdas av så kallade importrestriktioner där det krävs licenser och tillstånd. Dessa kategorier av varor är tobak, alkohol, läkemedel, narkotika samt vapen. Vid sidan om detta finns också en rad produkter som omfattas av tullfrihet, exempelvis dokument, farmaceutiska produkter, gåvor, skyddshjälpmedel, särskilda jordbruksprodukter, kapitalvaror, litteratur, luftfartsutrustning, trycksaker, gödningsmedel, varor för olika ändamål och organisationer, varuprover med mera. Det finns en överhängande risk att dessa tullfria varor skulle kunna utnyttjas av kriminella som paketerar in exempelvis vapendelar och narkotika i till synes vanliga legala varor.

Vi vill se över regelverket för importrestriktioner och tullfria varor så att det inte finns luckor som kriminella kan utnyttja för att smuggla in exempelvis vapen och narkotika. Vi vill strama åt regelverket för att bromsa tillförseln av redskap som har kriminella syften.

13. Kvitta förluster mot tidigare vinster

Sverige beräknas få den lägsta tillväxten i EU i år och nästa. Vidare har Sveriges konkurrenskraft tappat mark de senaste decennierna. I arbetet med att stärka konkurrenskraften för näringslivet får det inte finnas några heliga kor, utan alla potentiella åtgärder bör lyftas för diskussion. Ett förslag som torde vara av intresse att se över i det sammanhanget är en förändring av dagens system för ett bolags resultatutjämnning över åren. I nuläget kan ett bolag som gör förlust endast kvitta detta mot eventuella vinster kommande år. Detta trots att framtiden är osäker, varför systemet är mer spekulativt än om bolaget fått kvitta förlusten mot tidigare års reella vinster. Det sistnämnda systemet, som kallas för (tax) carry back, används idag i flertalet länder som en del i deras bolagsskattesystem, däribland USA, Storbritannien och Kanada. I praktiken innebär ett sådant system att företag som har beskattats för vinster tidigare år men som sedan visar förlust under ett år – pandemi eller inte – ges möjligheten att få återbetalning av den skatt de betalt tidigare. Detta redan året efter förluståret. Skillnaden jämfört med dagens system blir därför att bolagets soliditet och likviditet kan stärkas tidigare än ifall man bara kan kvitta förlusten mot potentiella, men osäkra, framtida vinster. Samtidigt är det bolag som redan bevisat sig vara lönsamma som gynnsas av det.

Om detta system varit på plats redan nu hade det möjliggjort ett välbehövt kapitaltillskott för flertalet bolag som för tillfället är ansträngda men som genererat en vinst i sin verksamhet under tidigare och mer normala verksamhetsår. Att systemet därutöver vore lättadministrerat och svårt att fuska med talar också för det. Flera länder, däribland Norge, Belgien och Tjeckien, har under pandemin kommit till insikt om de potentiella fördelarna med systemet och därför implementerat carry back för att stödja det inhemska näringslivet. Tax carry back ska inte förväxlas med den redan existerande möjligheten i dagens svenska skattesystem att genom en periodiseringsfond sätta av delar av vinsten för att sedan lösa upp den under ett förlustår. Detta då endast 25 procent av årets vinst kan sättas av till periodiseringsfonden, samt att den måste lösas upp inom sex år, och dessutom räntebeläggs avsättningarna vid beskattningen. Det är angeläget att skyndsamt utreda möjligheten för ett företag att kvitta förluster mot tidigare års vinster och på så sätt ta ett steg mot de carry back-system som återfinns i andra stater.

Handel

14. Bilateral skatteavtal

Skatteavtal tecknas multilateralt eller bilateralt. Löpande har Sverige tecknat skatteavtal med många länder, och OECD har tagit fram multilaterala skatteavtal för skatteundandragande som Sverige är delaktigt i. De internationella skatteavtalen behöver kontinuerligt uppdateras. Det är en ständig process som innebär att om Sverige blir passivt i den här frågan kan vi hamna i ett läge där vi till slut får en skattemässig konkurrensnackdel gentemot andra länder. Vi ser det därför som viktigt att återigen genomföra en översyn av skatteavtalen som Sverige tecknat för att se vilka behov som finns av förnyelse.

Sverige har i flera decennier arbetat med genomförandet av globala partnerskap i syfte att stärka utvecklingsländers skattekapacitet. Sverige har lagt resurser på att bygga upp utvecklingsländers möjligheter att beskatta den egna ekonomin. När det nu gått en tid kan det vara lämpligt att utvärdera hur arbetet med skattekapacitet har utvecklats. Vilka länder är i dag självständiga med en fungerande marknadsekonomi och egen

offentlig sektor som finansieras av skatter som landet självt klarar av att driva in? Med utgångspunkt ifrån detta behöver Sverige i framtiden lägga en större vikt vid förhandlingar i internationella skatteavtal med utvecklingsländer i syfte att undvika dubbelbeskattning där vi tydligare ställer krav på en viss standard på skattemyndighetens funktionsduglighet i fråga om indrivande av skatter för att avtalet ska undertecknas.

Sveriges politik för skatteavtal behöver både stärka exportindustrins konkurrenskraft och ställa krav på att utvecklingsländer ökar sin självständighet i fråga om den egna beskattningskapaciteten.

Per Söderlund (SD)

Eric Westroth (SD)

Bo Broman (SD)

David Lång (SD)

Erik Hellsborn (SD)